

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse om rapport fra Kommissionen om gennemførelsen af et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi

(2021/C 37/10)

Ordfører:	Ángel Víctor TORRES PÉREZ (ES/PES) Leder af regionalregeringen på De Kanariske Øer
Basisdokument:	Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank om gennemførelsen af Kommissionens meddelelse Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi COM(2020) 104 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at regionerne i EU's yderste periferi, der omfatter otte øer og øgrupper i Caribien, Det Indiske Ocean og Atlanterhavet og et område i Amazonlandet, seks franske oversøiske områder (Guyana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion og Saint-Martin), to portugisiske selvstyrende regioner (Azorerne og Madeira) og en spansk selvstyrende region (De Kanariske Øer), der alle deler en række permanente begrænsninger forbundet med deres afsides og isolerede beliggenhed og begrænsede areal, som hæmmer deres udvikling;
2. glæder sig over Den Europæiske Unions (EU) forpligtelse over for regionerne i den yderste periferi, som afspejles i Kommissionens meddelelse af 24. oktober 2017 med titlen »Et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi« (»meddelelsen«) og bekræftes i Rådets (almindelige anliggender) konklusioner i april 2018, hvori Kommissionen opfordres til at fortsætte arbejdet med vedtagelsen af specifikke foranstaltninger for regionerne i den yderste periferi i overensstemmelse med artikel 349 i TEUF;
3. glæder sig over den foreløbige rapport (»rapporten«), der blev offentliggjort i marts 2020 og undersøger, hvilke fremskridt der er gjort med gennemførelsen af meddelelsen;
4. beklager imidlertid, at strategien over for disse regioner ikke vurderes tilbunds gående i rapporten, og at man ikke griber chancen for at rette op på manglende foranstaltninger på områder, der er af afgørende betydning for udviklingen i disse regioner, såsom samhørighedspolitikken og især EU's sociale søjle;
5. anerkender behovet for at tilpasse strategien til de alvorlige konsekvenser af covid-19-pandemien, der har haft en større indvirkning på disse områder, som er voldsomt afhængige af turisme og forbindelsen til omverdenen, hvilket betyder, at den økonomiske genopretning forventes at komme til at tage længere tid;
6. understreger nødvendigheden af i den nuværende situation at støtte industrisektoren i regionerne i den yderste periferi og fremhæver den centrale rolle, som en passende EU-ramme for statsstøtte og skatteinstrumenterne spiller med henblik på at genoprette virksomhedernes konkurrenceevne og styrke jobskabelsen i disse regioner;
7. minder om, at de sociale forhold altid har været blandt de største udfordringer for regionerne i den yderste periferi, hvilket forværres af den nuværende krises katastrofale følger på arbejdsmarkedet. Det forstærker behovet for at sætte vækst og arbejdspladser i centrum for alle strategier rettet mod disse regioner. Regionerne i den yderste periferi har brug for en ny tilgang, der omfatter en styrket social dimension og fastsættelse af specifikke foranstaltninger til håndtering af den nuværende situation;
8. glæder sig over Kommissionens tilsagn om at samarbejde med regionerne i den yderste periferi og understreger, hvor vigtigt dette samarbejde er i betragtning af regionernes vanskeligheder med at håndtere konsekvenserne af covid-19-pandemien;

9. minder om deres sårbarhed, der er blevet accentueret af pandemien, og understreger behovet for en passende tilgang til regionerne i den yderste periferi som led i EU's genopretningsplan i overensstemmelse med de regionale omstændigheder og behov;
10. understreger behovet for at beskytte interesserne i regionerne i den yderste periferi i udformningen af EU's udenrigspolitik og opfordrer til, at EU's fremtidige aftale med Det Forenede Kongerige tager højde for de negative indvirkninger af Brexit på regionerne i den yderste periferi — i betragtning af konsekvenserne for disse særligt sårbare regioner;
11. understreger, at projekter, der finansieres i regionerne i den yderste periferi inden for rammerne af REACT-EU bør tackle udfordringerne i de sektorer, der er mest berørt af covid-19-krisen som f.eks. turismesektoren, samt styrke investeringerne i de sektorer, der har at gøre med konnektiviteten, herunder den digitale konnektivitet, den grønne og den blå økonomi og investeringerne i kompetencer og færdigheder, der muliggør jobskabelse og tilpasning til ændringer som følge af pandemien;
12. glæder sig over Kommissionens udtrykkelige tilsagn om at være særlig opmærksom på regionerne i den yderste periferi i den europæiske grønne pagt i betragtning af deres sårbarhed over for klimaændringer og naturkatastrofer og deres særlige aktiver, såsom biodiversitet og vedvarende energikilder, og afventer vedtagelsen af specifikke tiltag i denne henseende;
13. anbefaler at opretholde den nødvendige balance mellem miljømålene og de høje sociale omkostninger, der kan opstå i regionerne i den yderste periferi, og at Kommissionen inden for rammerne af de internationale forhandlinger anerkender de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi og udelukker flyvninger mellem disse regioner og andre EU-medlemsstater fra emissionshandelsordningen. De manglende undtagelser for disse regioner i planerne om at medtage både sø- og lufttransport i emissionshandelsordningen ville have voldsom negativ indvirkning på deres økonomiske og sociale forhold;
14. glæder sig over det styrkede partnerskab mellem Kommissionen, medlemsstaterne og formandskonferencen i regionerne i den yderste periferi, som har muliggjort en frugtbar og permanent dialog gennem specifikke platforme og arbejdsgrupper, der identificerer problemer, finder løsninger og planlægger strategier for tilpasning af EU-politikkerne i regionerne i den yderste periferi;
15. glæder sig over, at flerniveauforvaltningen har gjort det muligt at medtænke de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi i en stor del af Kommissionens forslag for perioden 2021-2027;
16. bemærker i lyset af de positive resultater betydningen af, at den styrkede og vedvarende dialog mellem Kommissionen og regionerne i den yderste periferi fortsætter i det kommende arbejde med at udforme en passende politik, der tager hensyn til situationen i regionerne i den yderste periferi;
17. minder om, at det i betragtning af disse regioners sårbarhed i visse sektorer er vigtigt at anvende den målrettede tilgang, der blev foreslået af Kommissionen i dens meddelelse fra 2017;
18. minder om behovet for at bevare yderregionernes særskilte retlige status på konferencen om Europas fremtid, så de fortsat kan integreres retfærdigt og afbalanceret i EU's udvikling.

Udnyttelse af aktiverne i regionerne i den yderste periferi

Den blå økonomi

19. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at det maritime rum i regionerne i den yderste periferi udgør en stor fordel for beskæftigelsen, den økonomiske aktivitet og udviklingen, som bør beskyttes og udnyttes;
20. glæder sig over Kommissionens undersøgelse »Realising the potential of the Outermost Regions for sustainable blue growth« og inddragelsen af konklusionerne herfra i meddelelsen;
21. minder om sin udtalelse, der blev vedtaget i februar 2018, hvori det blev understreget, at EU bør yde større finansiel støtte til regionerne i den yderste periferi til foranstaltninger med henblik på at udvikle deres marine og maritime ressourcer og på ambitiøse investeringer under hensyntagen til potentialet for jobskabelse og beskyttelse af økosystemerne;
22. mener, at en fornyelse af fiskeriflåden i regionerne i den yderste periferi stadig begrænses af gennemførelsen af EU-reglerne, og mener, at der er behov for en yderligere indsats for at sikre større sammenhæng mellem de reviderede retningslinjer for statsstøtte til fiskeri og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, således at fornyelsen af fiskeriflåden i regionerne i den yderste periferi kan opnå støtte i henhold til Den Europæiske Hav- og Fiskerifond;

23. minder om, at Rådet i sine konklusioner af 19. november 2019 om havene og oceanerne opfordrede til, at regionerne i den yderste periferi beskyttes i betragtning af deres sårbarhed over for klimaforandringerne, og fremhæver den betydning, hav- og fiskeripolitikken har for udviklingen af bæredygtige økonomiske aktiviteter;

24. beklager, at der ikke er taget højde for yderregionernes anmodning om en plan for kompensation af meromkostninger, og bakker op om deres efterlysning af en tilpasset og fleksibel anvendelse af beløbene og gennemførelsesbestemmelserne.

Landbrug og udvikling af landdistrikterne

25. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at landbruget er en vigtig sektor for økonomien og beskæftigelsen i regionerne i den yderste periferi, hvilket EU også har anerkendt ved at give dem særbehandling gennem POSEI-programmet, og understreger denne sektors bidrag og merværdi under covid-19-krisen, idet den bidrager til at sikre fødevarselv-forsyningen, fremmer korte forsyningskæder og besvarer et stærkt ønske i befolkningen;

26. går ind for at bevare de særlige undtagelser for regionerne i den yderste periferi under den første søjle i den fælles landbrugspolitik, nemlig afkoblet støtte og ordningen for nedsættelse af støttebeløbet;

27. beklager imidlertid, at samfinansieringen til regionerne i den yderste periferi inden for rammerne af ELFUL er blevet reduceret i forslaget til den flerårige finansielle ramme;

28. bemærker, at covid-19-krisen har skabt et alvorligt fødevaredistributionsproblem i regionerne i den yderste periferi, og modsætter sig, at budgettildelingen til disse regioner under den fælles landbrugspolitik nedsættes i den kommende finansieringsperiode, og opfordrer til, at de nuværende POSEI-bevillinger videreføres;

29. minder Kommissionen om, at de handelsaftaler, der forhandles med tredjelande, bør indeholde et særligt kapitel om alle spørgsmål af særlig interesse for regionerne i den yderste periferi;

30. støtter regionerne i den yderste periferi i deres anmodning om at forlænge stabiliseringsmekanismen for så vidt angår de bilaterale bananimportaftaler, der indgås med Andeslandene og de mellemamerikanske lande efter 2020, og til at lade mekanismen finde automatisk anvendelse, når et af disse lande overskrider deres tildelte tærskel.

Biodiversitet

31. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens anerkendelse i den grønne pagt af den høje værdi, som den enestående biodiversitet i regionerne i den yderste periferi har, og truslerne om klimaændringer som en af hovedårsagerne til tabet af biodiversitet;

32. glæder sig over, at de specifikke indkaldelser af interesselkendegivelser under LIFE-programmet 2014-2020 med henblik på bevarelse og fremhævelse af værdien af biodiversiteten og tilpasningen til klimaændringerne i regionerne i den yderste periferi.

Den cirkulære økonomi

33. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer Kommissionen til i sine foranstaltninger vedrørende den cirkulære økonomi at tage hensyn til de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi, som er kendetegnet ved deres isolerede og afsides beliggenhed og det store pres på grund af deres økonomiske modeller, der overvejende bygger på turisme;

34. har tillid til, at en ad hoc-plattform vil gøre det muligt at udvikle tilpassede foranstaltninger til kontrol med indførsel og udførsel af affald i regionerne i den yderste periferi, bidrage til en korrekt affaldshåndtering og støtte disse regioners mål om at blive områder med nulproduktion af affald;

35. anerkender, at affaldshåndtering i regionerne i den yderste periferi er kompleks og dyrt, og at der er behov for at investeringsstøtte til infrastruktur, bl.a. gennem EFRU, for at lette overgangen til en cirkulær økonomi.

Klimaændringer

36. Det Europæiske Regionsudvalg støtter bestræbelser fra regionerne i den yderste periferi om at nå EU's mål for klimaneutralitet i 2050 og minder om, hvor sårbare disse regioner er over for klimaændringer;

37. konstaterer, at forslagene i meddelelsen er i overensstemmelse med ambitionerne i den europæiske grønne pagt, og glæder sig over den specifikke omtale heraf og forventer, at det vil sætte skub i omstillingen til en klimaneutral økonomi i regionerne i den yderste periferi;

38. opfordrer til, at enhver foranstaltning om nedbringelse af CO₂-emissioner vurderes og håndteres bredt, og at der sikres en rimelig balance mellem miljøbeskyttelse og borgernes behov for tilgængelighed og opretholdelse af økonomien;

39. påpeger behovet for, at støttekriterierne for Fonden for Retfærdig Omstilling tilpasses mere præcist, og at de reelle forhold i regionerne i den yderste periferi indgår i EU's langsigtede strategiske vision for tilpasning til klimaændringerne.

Energiomstilling

40. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over foranstaltningerne til fordel for regionerne i den yderste periferi som fastsat i direktivet om vedvarende energi og initiativet om ren energi til de europæiske øer og opfordrer Kommissionen til at fortsætte arbejdet på dette område;

41. minder om, at regionerne i den yderste periferi er de eneste regioner, der er afhængige af fossile brændstoffer med isolerede energisystemer, som ikke kan kobles på de europæiske net. RU beklager, at Connecting Europe-faciliteten ikke tager højde for deres særlige situation. Udvalget mener endvidere, at regionerne i den yderste periferi bør omfattes af Fonden for Retfærdig Omstilling og drage fordel af foranstaltninger, der kan støtte deres energiomstilling til rene brændstoffer.

Forskning og innovation

42. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens tilsagn over for regionerne i den yderste periferi på innovationsområdet om at fremhæve deres potentiale som laboratorier til afprøvning af innovative løsninger som en måde at opnå ekspertise og styrke værdikæderne på;

43. glæder sig over iværksættelsen af den særlige koordinerings- og støtteforanstaltning under Horisont 2020, som er rettet mod regionerne i den yderste periferi, og understreger behovet for at tage højde for konklusionerne i den forberedende foranstaltning FORWARD i forbindelse med udformningen af de fremtidige FUI-rammeprogrammer, som bebudet i meddelelsen.

Sociale anliggender, beskæftigelse og uddannelse

44. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at Kommissionen bør tage højde for regionerne i den yderste periferi i initiativerne inden for rammerne af handlingsplanen for gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder, og dermed fremme lige muligheder, adgang til arbejdsmarkedet, rimelige arbejdsvilkår og social beskyttelse og inklusion;

45. understreger, at krisen som følge af covid-19-pandemien har store konsekvenser for beskæftigelsen i regionerne i den yderste periferi med en betydelig stigning i fattigdomsniveauet på grund af tabet af økonomisk aktivitet og faldende omsætning i vigtige sektorer, og fremhæver behovet for fortsat at styrke de specifikke støtteinstrumenter til oprettelse af nye nichebeskæftigelser og bevarelse af arbejdspladser i de traditionelle sektorer;

46. opfordrer til, at der træffes foranstaltninger til at øge deltagelsen af regionerne i den yderste periferi i alle Erasmus+-tiltag, og at der tilskyndes til samarbejde og mobilitetsudvekslinger mellem personer og organisationer fra disse regioner og tredjelande, navnlig deres nabolande;

47. forventer, at Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen sikrer den nødvendige fleksibilitet til at gennemføre støtte, når en større omstrukturering i betydelig grad påvirker økonomien i disse regioner.

Adgang med henblik på konkurrenceevne, iværksætterier og integration på det indre marked

48. Det Europæiske Regionsudvalg gør opmærksom på, at den nuværende krise har haft en enorm indvirkning på adgangen med fly til disse fjernliggende regioner, og understreger behovet for at fastholde forbindelserne på samme niveau som før krisen, da regionerne er fuldstændig afhængige af sø- og lufttransport;

49. opfordrer indtrængende til, at der tages hensyn til de fjerntliggende regioners afsides beliggenhed, geografiske isolation og spredning i vedtagelsen og gennemførelsen af politikker, der tager sigte på at mindske den fysiske og digitale tilgængelighedskløft til EU-markedet og på tvær- og interregionalt niveau;

50. minder om, at adgangen med fly også er en væsentlig faktor for turistsektorens konkurrenceevne, som er den vigtigste økonomiske drivkraft i mange af disse regioner, og som især lider under konsekvenserne af covid-19-pandemien. RU opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at tage højde herfor, når den fastlægger politikker til forbedring af den fysiske adgang til regionerne i den yderste periferi;

51. glæder sig over, at der er foretaget en undersøgelse om behovene for forbindelser i regionerne i den yderste periferi, og at Kommissionen har taget højde for de manglende forbindelser og afhængigheden af havne og lufthavne og foreslået foranstaltninger under EFRU og Connecting Europe-faciliteten. RU mener imidlertid, at disse foranstaltninger er utilstrækkelige, og at transportpolitikken bør tilpasses situationen i regionerne i den yderste periferi;

52. påpeger betydningen af investeringer for at begrænse mætningen af bymæssige knudepunkter og fremme bæredygtige landtransportformer;

53. mener, at finansiering under Connecting Europe-faciliteten til udbredelse af backbonenet, herunder undersøiske kabelforbindelser, bør overvejes med henblik på at forbinde regionerne i den yderste periferi med deres medlemsstater og med hinanden og Unionen med tredjelande.

Integration af yderregionerne i de geografiske lokalområder

54. Det Europæiske Regionsudvalg henleder Kommissionens opmærksomhed på, at integrationen af regionerne i den yderste periferi i de geografiske lokalområder fortsat er et prioriteret mål, og at programmerne for det europæiske territoriale samarbejde er et vigtigt middel til at nå dette mål. RU mener derfor, at det er helt afgørende at fastholde den finansiering, der er øremærket disse programmer, og at det nye instrument for regionerne i den yderste periferi bliver sat i værk, uden dog at begrænse disse regioners adgang til de andre instrumenter og ressourcer;

55. beklager reduktionen af samfinansieringssatsen i EU for regionerne i den yderste periferi som led i ETC/Interreg-forordningen for perioden 2021-2027, hvilket strider mod den strategiske betydning, som Kommissionen siden 2004 har tillagt det at styrke den regionale integration af regionerne i den yderste periferi i deres geografiske område;

56. opfordrer Kommissionen til at støtte fælles strategiske samarbejdsprojekter med deltagelse af alle regionerne i den yderste periferi under Interreg-programmet;

57. minder Kommissionen om dens tilsagn om at komme med en specifik, enkel og klar løsning, der giver mulighed for fælles programmering af EFRU og finansielle instrumenter i nabolande uden for EU. Desværre er der endnu ingen konkret løsning på bordet, og RU opfordrer Kommissionen til at finde en definitiv løsning i programmeringsperioden 2021-2027.

Migration

58. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at regionerne i den yderste periferi blandt andre er første ankomststed for irregulære migranter fra de nærmeste nabolande, og gør opmærksom på de store konsekvenser, som styringen af migrationsstrømmene har på samtlige offentlige politikker, navnlig for så vidt angår gennemførelsen af modtagelses- eller ledsagesforanstaltninger for uledsagede mindreårige;

59. minder om Kommissionens tilsagn om at støtte regionerne i den yderste periferi i håndteringen af migrations-spørgsmål på en bæredygtig måde og opfordrer til, at der iværksættes særlige foranstaltninger gennem Asyl- og Migrationsfonden for finansieringsperioden 2021-2027.

Konklusion

60. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet til at tage højde for regionerne i den yderste periferi i drøftelserne om Europas fremtid og udviklingen af EU's fremtidige politikker og sikre en fuldstændig og effektiv gennemførelse af artikel 349 i TEUF.

Bruxelles, den 10. december 2020.

Apostolos TZITZIKOSTAS
Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg
